

Handläggare
Hanna Markkula
Telefon: 08-508 36 235

Till
Äldrenämnden
den 21 april 2020

Fördelning av stimulansmedel för att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedel för att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom motsvarande 45,9 mnkr.
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering.

Patric Rylander
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Regeringen har beslutat att Socialstyrelsen under 2020 får använda 610 mnkr för att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Stockholms stad har tilldelats totalt 45,9 mnkr. I Stockholms stad har äldrenämnden uppdraget att administrera och fördela stimulansmedlen till stadens verksamheter inom äldreomsorg, oavsett regiform. Totalt har 56 företag och 14 stadsdelsförvaltningar inkommit med sammanlagt 83 ansökningar motsvarande drygt 99,4 mnkr. Verksamheterna har delats upp kategorierna dagverksamhet, hemtjänst, vård- och omsorgsboende, träffpunkter och beställarenheter. Förvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedlen baseras på ansökt belopp i förhållande till brukare och antal äldre som omfattas av insatsen. Enligt förvaltningens förslag fördelas 45,9 mnkr till 55 verksamheter.

Bakgrund

Regeringen har beslutat att Socialstyrelsen under 2020 får använda 610 mnkr för att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Dessa medel har fördelats till landets kommuner i enlighet med Socialstyrelsens fördelningsnyckel och utbetalas efter rekvisition. Stockholms stad har tilldelats totalt 45,9 mnkr att rekvirera.

Stimulansmedlen kan användas till och med den 31 december 2020. Det är tillåtet att använda rekvirerade medel retroaktivt för aktiviteter genomförda från och med den 1 januari 2020. Socialstyrelsen kommer att följa upp hur kommunerna har använt medlen för avsedda förbättringar och ambitionshöjningar av befintlig verksamhet. Regeringen avser att genomföra en treårig satsning inom detta område.

Ärendet

I Stockholms stad har äldrenämnden uppdraget att administrera och fördela stimulansmedlen till stadens verksamheter inom äldreomsorg. Äldreförvaltningen har i mars 2020 skickat ett brev till samtliga utförare och stadsdelsförvaltningar och erbjudit möjlighet att ansöka om stimulansmedel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Stimulansmedlen är möjliga att söka för utförare inom äldreomsorgen, oavsett regiform, som uppfyller kriterierna enligt nedan. Ansökningarna skulle vara äldreförvaltningen tillhanda senast den 23 mars 2020.

Det är av stor vikt att sårbara grupper identifieras och att verksamheterna har riktade aktiviteter för att nå dessa personer. Utifrån Regeringens beslut om stimulansmedlens användningsområde har äldreförvaltningen angivit ett antal exempel på områden och aktiviteter där medlen kan användas. Även andra insatser kan vara aktuella för att motverka ensamhet och öka kvaliteten för personer med demenssjukdom.

Aktiviteter för att motverka ensamhet bland äldre kan exempelvis vara fler öppna mötesplatser med utökade öppettider, uppsökande och motiverande verksamhet eller att sammanföra äldre på olika sociala mötesplatser. För att öka kvaliteten inom demensområdet kan utökade öppettider på dagverksamheter, aktivitetscenter och träffpunkter eller olika typer av kompetenshöjande insatser såsom Stjärnmärkt demensomsorg och Silviahemscertifiering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 15 april 2020. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 14 april och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 16 april.

Förvaltningens förslag

Social isolering och ensamhet bland äldre är ett utbrett problem. Förvaltningen ställer sig positiv till alla insatser hur detta kan förebyggas. Likaså är det angeläget med fortsatta insatser för en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom.

Totalt har 56 företag och 14 stadsdelsförvaltningar inkommit med sammanlagt 83 ansökningar motsvarande drygt 99,4 mnkr. Samtliga ansökningar har granskats utifrån ett antal kriterier.

Äldreförvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedlen baseras på ansökt belopp i förhållande till brukare och antal äldre som omfattas av insatsen. I bedömningen har justering gjorts efter att hänsyn tagits till rimlighet i genomförandet, omfattning och långsiktighet.

Då de sökta medlen överstiger de medel som finns att fördela, med drygt 53 mnkr, har alla enheter fått en procentuell minskning med cirka 50,6 procent av sitt sökta belopp. Två ansökningar från privata företag om cirka 1,2 mnkr har inte beviljats stimulansmedel då de var ofullständiga. En stadsdelsförvaltning har sökt medel inom ett delområde, dock saknades beskrivning kopplad till det sökta beloppet. Verksamheterna har delats upp i kategorierna enligt nedan där vissa har sökt medel för utveckling inom båda angivna utvecklingsområdena vilka sammanfattas nedan.

Biståndsbedömd dagverksamhet

Tio dagverksamheter har beviljats medel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom. De kommer exempelvis utveckla utbudet av aktiviteter i sin verksamhet för att tilltala fler äldre och nya målgrupper. Det kan även vara att avsätta tid för att samverka med anhöriga, biståndshandläggare och den enskilde för att motivera fler till att tacka ja och delta i dagverksamhet.

Vård- och omsorgsboende och hemtjänst

Totalt har 37 hemtjänstenheter beviljats medel för att minska ensamheten hos de äldre. De kommer på olika sätt arbeta med att fånga upp utsatta äldre och att ge tid till social samvaro. Andra

ansökningar handlar om att utveckla sin verksamhet genom metodutveckling och samverkan.

Totalt 64 hemtjänstenheter och vård- och omsorgsboenden har beviljats medel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demensdiagnos. Ansökningarna gäller medel för att stjärnmärka eller Silviacertifiera sin verksamhet samt att utbilda Silviasystrar eller annan kompetensutveckling. Det förekommer även olika förslag på nya arbetsmetoder och digitala hjälpmedel för att utveckla sin verksamhet.

Aktivitetscenter och sociala mötesplatser

För att motverka ensamhet hos äldre har 27 enheter beviljats medel för att utveckla eller skapa sociala mötesplatser. Det är stadsdelsförvaltningar som vill utveckla befintlig verksamhet eller starta nya icke biståndsbedömda träffpunkter, mötesplatser eller aktivitetscenter samt privata hemtjänstenheter som på olika sätt vill skapa sociala mötesplatser för sina brukare några timmar i veckan.

Beställarenheter

Beställarenheterna hos nio stadsdelsförvaltningar har beviljats medel för att motverka ensamhet bland äldre. Ansökningarna omfattar bland annat olika former av uppsökande och motiverande verksamhet samt ökad samverkan med hemtjänst, öppna mötesplatser och biståndsbedömd dagverksamhet. En enhet har sökt medel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom genom att stjärnmärka beställarenheten under 2020.

Fördelade medel 2020

Äldreförvaltningen föreslår att stimulansmedlen om 45,9 mnkr fördelas enligt nedan till 55 verksamheter för att motverka ensamhet samt öka kvaliteten inom demensområdet. Förslag till fördelning per enhet redovisas i bilaga 1. Respektive utförare kommer meddelas beviljat bidrag i slutet av april under förutsättning att äldrenämnden fattar beslut om äldreförvaltningens förslag till fördelning.

Motverka ensamhet bland äldre

Aktivitetscenter/sociala mötesplatser	8 575 803 kr
Hemtjänst	8 194 809 kr
Beställarenheter	2 174 617 kr
Delsumma ensamhet	18 945 229 kr

God vård och omsorg av personer med demenssjukdom

Biståndsbedömd dagverksamhet	758 808 kr
Hemtjänst, vård- och omsorgsboende	26 135 171 kr
Beställarenhet	60 705 kr
Delsumma demens	26 954 684 kr
Totalt beviljade stimulansmedel	45 899 913 kr

De justerade summorna beror på rättningar för ett antal enheter. Rättningar påverkar i sin tur den totala fördelningen av medlen då dessa utgår för en procentsats, se bilaga där alla förändringar är markerade med rött.

Jämställdhetsanalys

Att bryta social isolering ger äldre människor, oavsett kön, förutsättningar att delta i samhället på lika villkor. Då det procentuellt sett finns fler äldre kvinnor än män i befolkningen kan fler kvinnor än män komma i fråga för insatser i enlighet med dessa stimulansmedel. Däremot bedöms inte detta ärende, direkt eller indirekt, ge negativa konsekvenser för invånarna beroende på om de är kvinnor eller män.

Bilaga

Bilaga 1 – Fördelning av stimulansmedel ensamhet och demens per enhet 2020